

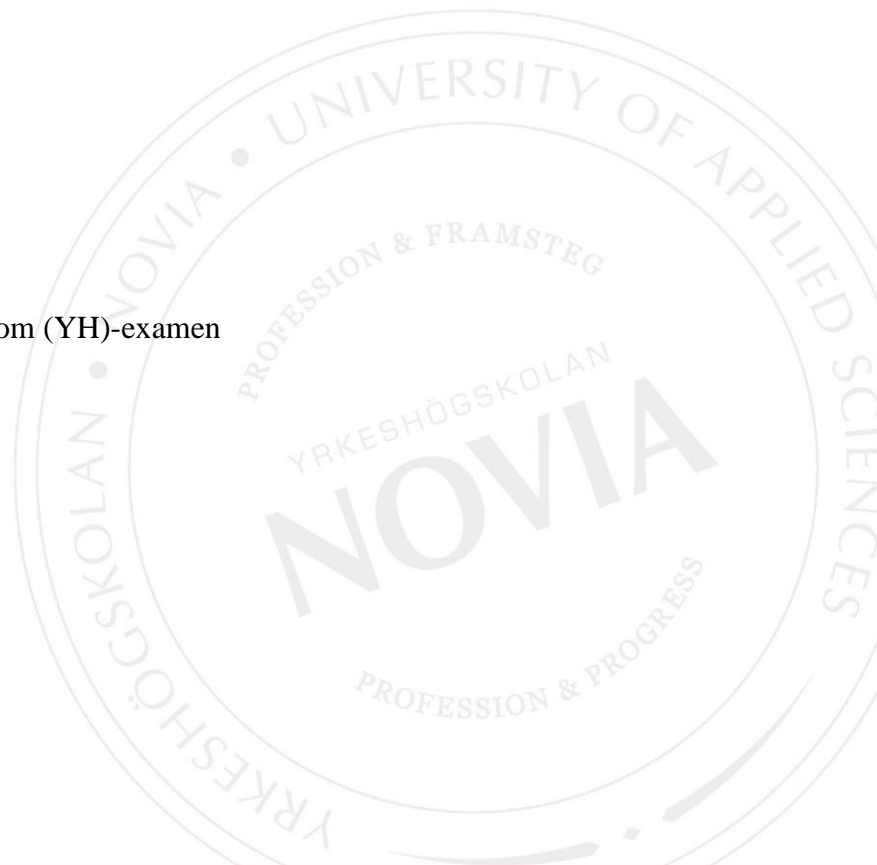
Drogmissbruk bland ungdomar i Jakobstad

**En kvalitativ studie om ungdomarnas droganvändning i
Jakobstad**

Corinne Snellman & Jessica Ahola

Examensarbete för socionom (YH)-examen

Vasa 2018

EXAMENSARBETE

Författare: Corinne Snellman & Jessica Ahola

Utbildning och ort: Socionom YH, Vasa

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Familjearbete

Handledare: Ralf Lillbacka & Sonja Kurtén-Vartio

Titel: Drogmissbruk bland ungdomar i Jakobstad

Datum 1.3.2018 Sidantal 34

Bilagor 0

Abstrakt

Syftet med detta lärdomsprov är att undersöka drogmissbruket bland ungdomar i Jakobstad ur myndigheter och ungdomars synvinkel. I undersökningen vill vi få svar på varför drog-användningen har eskalerat i Jakobstad samt jämföra myndigheter och ungdomars syn på droger.

I den teoretiska delen behandlas ungdomsåren för att få en inblick i hur ungdomar ter sig. Alla ungdomar utvecklas individuellt och i egen takt. Fakta om droger, samt de vanligaste drogerna som används i Jakobstad, finns också i teoridelen. Droger påverkar hjärnan och kroppen genom att man får ett rus och alla typer av droger är farliga. Att börja använda droger är ett medvetet val som människan gör. I början av empirin finns det med aktuella artiklar som rör drogmissbruket i Jakobstad. Droger är lättillgängliga och allt fler yngre personer har börjat använda droger.

Undersökningen genomförs som en kvalitativ forskning med fem myndigheter, en anhörig samt tre ungdomar som kommit i kontakt med droger. Myndigheterna hade alla samma åsikt om att drogmissbruket kan bero på att föräldrar pratar för lite med sina ungdomar samt att ungdomarna har för lite att göra i Jakobstad. Droger är ett tecken på att samhället och ungdomarna mår dåligt.

Språk: Svenska

Nyckelord: drogmissbruk, ungdomar, Jakobstad

BACHELOR'S THESIS

Author: Corinne Snellman & Jessica Ahola

Degree Programme: Social Welfare, Vasa

Specialization: Family welfare

Supervisor(s): Ralf Lillbacka & Sonja Kurtén-Vartio

Title: Drog abuse among the youth in Jakobstad

Date 1.3.2018

Number of pages 34

Appendices 0

Abstract

The purpose of the thesis is to investigate the drug abuse among the youth in the city of Jakobstad from authorities' and the youths' perspective. In the survey, our aim is to get an answer to why the use of drugs has escalated in Jakobstad as well as compare authorities' and the youths' view on drugs.

In the theoretical part, the adolescence is processed to get a view on how the youth are acting. All young people develop in different way and in their own pace Facts about drugs as well as the most common drugs in Jakobstad will be discusses Drugs affect the human brain and body by producing a rush and all kinds of drugs are dangerous. Starting to use drugs is a conscious choice, wish a person makes. In the beginning of the empiric part, articles describe the current drug situation and the drug abuse in Jakobstad. Drugs are easily available and the age of people starting to use drugs decreases. The attitude towards drugs have changed and have become more liberate.

The survey is conducted as a qualitative research method containing five authorities, a relative as well as three youths who all have been in contact with drugs. The authorities were of the same opinion, that the drug abuse might depend on parents not speaking enough with their youth as well as the youth in Jakobstad not having enough things to do in their spare time. The use of drugs is a sign of the society as well as the youth not feeling well.

Language: Swedish

Key words: drug abuse, young people, Jakobstad

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte.....	2
3	Ungdomsåren.....	2
3.1	Ungdomars beteende.....	4
3.2	Ungdomar och droger	5
4	Droger.....	6
4.1	Cannabis.....	8
4.2	Läkemedel.....	10
4.2.1	Subutex	10
4.2.2	Bensodiazepin.....	11
4.3	Amfetamin	12
4.4	Ecstasy	13
4.5	Blandmissbruk	13
4.6	Vanligaste drogerna i Jakobstad	14
5	Sammanfattning av teoridelen	15
6	Undersökningens genomförande	16
6.1	Metodval och val av respondenter	16
6.2	Datainsamling och sekretess	17
6.3	Analysmetod	17
7	Resultatredovisning	18
7.1	Nyhetsrapporter från Jakobstad	18
7.2	Myndigheternas yrkesposition.....	21
7.3	Myndigheternas kontakt med drogmissbrukare.....	22
7.4	Samarbete med andra myndigheter.....	24
7.5	Hur förhåller sig samhället till drogmissbruket?	24
7.6	Myndigheternas åsikt om drogmissbruket i Jakobstad	26
7.7	Anhörig berättar	28
7.8	Ungdomar som kommer i kontakt med droger	30
8	Sammanfattning och slutdiskussion	31
8.1	Undersökningens resultat.....	32
8.2	Kritisk granskning.....	34
	Litteraturlförteckning.....	35

1 Inledning

Detta lärdomsprov behandlar drogmissbruk bland ungdomar i Jakobstad. Ämnet valdes eftersom det intresserar oss och vi är hemma från Jakobstads regionen. På sociala medier framkommer mycket om det ökade drogmissbruket bland ungdomar i Jakobstad därför anser vi att det är ett aktuellt och viktigt ämne att behandla. I undersökningen har vi valt att intervjua polisen, socialen, uppsökande ungdomsarbetare, en sjukskötare samt en socialterapeut. Vi har även valt att intervjua en anhörig till en drogmissbrukare och ungdomar som kommit i kontakt med droger.

I arbetets teoridel beskrivs ungdomars beteende, eftersom arbetet handlar om ungdomar och vi anser att det behövs en inblick i hur ungdomar beter sig under ungdomsåren. Vi presenterar även forskning om droger och de vanligaste drogerna som förekommer i Jakobstad för tillfället. Läsaren behöver få kännedom om droger för att senare kunna förstå undersökningen. På flera ställen i Jakobstad har det hittats cannabisodlingar och det blir vanligare att använda droger i regionen. Polisen uppger i artiklar att droganvändarna blir allt yngre, samtidigt som antalet drogmissbrukare ökar. Polisen hinner inte ta itu med alla eftersom det finns många drogrelaterade fall. Vi har valt att fokusera oss på ungdomar under 25 år för att drogerna kommer in i bilden i allt tidigare ålder.

Efter teoridelen presenteras undersökningen som blivit gjord med hjälp av myndigheter, en anhörig och ungdomar som kommit i kontakt med droger. Vi har listat upp undersökningen i olika teman för att göra det mera lättförståeligt för läsaren. Undersökningen är en kvalitativ undersökning. Undersökningens resultat finns med i slutet av arbetet.

2 Syfte

Syftet med lärdomsprovet är att undersöka drogmissbruket bland ungdomar i Jakobstad ur tre olika perspektiv. I undersökningen vill vi få svar på varför droganvändningen har eskalerat i Jakobstad samt jämföra tre perspektiv med varandra. Perspektiven vi jämför med varandra är myndigheter, ungdomar som kommit i kontakt med droger samt en anhörigs berättelse.

3 Ungdomsåren

I detta kapitel beskrivs ungdomars beteende under ungdomsåren samt ungdomar och droger. Ungdomars beteende är starkt korrelerat varför ungdomen börjar ta droger. Redan i tidiga ungdomsår kan ungdomen känna sig annorlunda i jämförelse med andra ungdomar och det kan te sig i uttryck genom t.ex. social fobi. En sådan orsak kan leda till att ungdomen börjar använda droger och därför är det viktigt att i arbetet beskriva ungdomars beteende.

Alla ungdomar utvecklas i egen takt och på sitt eget sätt, därför kan man inte definiera ungdomen genom ålder. I och med pubertetens inträde uppfattas personen som ungdom. Ungdomen kan indelas i olika stadier utgående från den fysiska utvecklingen. Stadierna är tidig ungdom ca 11 - 14 år, mellanungdom ca 15 - 18 år och senungdom 19 - 25 år. Vid tidig ungdom när människan kommer i puberteten utvecklas hen fysiskt. I stadierna mellanungdom och senungdom utvecklas ungdomen psykiskt och den kognitiva utvecklingen förbättras, t.ex. att tänka logiskt. Också den sociala utvecklingen förbättras under mellan- och senungdomen. Ungdomen börjar även fundera kring etiska saker under senungdomen och ungdomen börjar frigöra sig från barndomshemmet och sina föräldrar för att bli en mer självständig individ. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 2007, 18)

Att växa upp som ungdom i dagens samhälle kan vara krävande. Ungdomar skall kunna hantera nya trender, ideal och strömningar. Frågor som ”vem är jag?” och ”vad skall hända med mig?” kan vara svårt för ungdomen att svara på. Samhället gör så att ungdomen ständigt känner att hen behöver ändra på sig själv för att passa in. Ungdomar växer upp med tv, mobiltelefoner och datorer, vilket leder till att de påverkas av sociala medier. Under ungdomsåren vill hen frigöra sig från föräldrarna och under denna tid blir vännerna mera viktiga. När individen umgås med sina vänner får den en känsla av bekräftelse och förändrar sin identitet enligt sina vänner. Ungdomen känner sig respekterad i vännernas samvaro. (Lalander och Johansson 2012, 5) Processen är påfrestande både för ungdomen och familjen när ungdomen börjar frigöra sig från familjen. Oftast inträffar frigörelsen från familjen samtidigt som föräldrarnas medelålderskris. Ungdomen behöver bekräftelse och stöd från föräldrarna under frigörelseprocessen, därför är det svårt för ungdomen om det finns problem i familjen under frigörelsen, som t.ex. skilsmässa. Under processen skall man undvika större förändringar som t.ex. flytt, nya kompisar, ny skola osv. Förändringar bör undvikas eftersom ungdomen kan påverkas negativt av sådana. (Ramström 1987, 46 – 48)

Skoltrötthet är vanligt bland ungdomar eftersom de utvecklas kroppsligt samt kämpar med att frigöra sig från familjen. Ungdomen koncentrerar sig inte lika mycket på skolan som tidigare p.g.a. förändringarna. Det är viktigt att skolpersonalen finns tillgänglig för ungdomen under förändringarna eftersom att ungdomen knyter an till personalen som också blir deras föräldraersättare. De ungdomar som presterar minst i skolan är mest utsatta under denna tid. Skolan är en plats där ungdomen kommer i kontakt med droger och alkohol. En viktig sak för ungdomen förutom skolan och familjen är fritiden. Det är bra för ungdomen att delta i föreningar samt hålla sig aktiv så de får vara fria från skolan och familjen samt få gemenskap med andra ungdomar. Ungdomsledarna behöver kunna stöda ungdomen i utvecklingen. Målsättningen med fritidsgårdarna är att ge ungdomarna den vuxenkontakt de behöver under utvecklingen. Under ungdomsåren är kamratgruppen viktig. I kamratgruppen kan ungdomen experimentera med nya roller och kamraterna är viktiga för ungdomens psykologiska och sociala utveckling. Ungdomen kan utveckla social kompetens i kamratgruppen. Kamratgängen kan göra handlingar för att visa att de tagit avstånd från föräldrarna. Dessa handlingar kan vara farliga och de kan handla om t.ex. slagsmål, snatteri osv. (Ramström 1987, 48 – 57)

3.1 Ungdomars beteende

Ungdomars beteende påverkas mycket av deras kompiskrets, det är viktigt för ungdomen att bli accepterade och känna sig tillhörig till en grupp. Individerna försöker anpassa sig till de normer som de tror att finns, det syns t.ex. genom hens kläder. Individerna och gruppen påverkas av varandra väldigt mycket. Ungdomars sociala beteende kan indelas i fyra grupper. Dessa grupper är passivt beteende, obehärskat beteende, aktivt beteende och behärskat beteende. Obehärskat beteende är ett aggressivt socialt beteende. Ungdomar med ett sådant beteende har lätt att bli irriterade och har svårt att anpassa sig själva. De reagerar aggressivt när det blir konflikter och försöker bestämma över andra. En ungdom med obehärskat beteende kännetecknas ofta av dålig självkänsla, tillbakadragenhet och de kan inte försvara sig själva. Behärskat beteende innebär ett balanserat socialt beteende och det innebär att man har en god självbehärskning, ett uppbyggande beteende, att man kan ta hänsyn till andra, kan lösa konflikter genom rättvisa och man kan leda andra på ett ansvarfullt sätt. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 2007, 87 – 89)

Ett antisocialt beteende innebär att ungdomen går emot samhällets normer. Det kan handla om kriminella handlingar samt handlingar som inte är olagliga, men ändå ställer till med problem för samhället och ungdomen själv. Under ungdomsåren kan det antisociala beteendet ändras drastiskt från år till år. Yngre ungdomar trotsar, förstör, bråkar och bryr sig inte om skolan. Äldre ungdomar använder sig av slagsmål, vandalism och stjälar samt använder droger. De som har ett antisocialt beteende har oftast psykosociala svårigheter. (Erling & Hwang 2001, 163 – 164)

Varför man börjar använda droger kan bero på ett psykosocialt beteende hos ungdomen. Ungdomens uppväxtmiljö är en viktig psykosocial faktor, t.ex. om en förälder tillåter tobaksrökning är det lättare för ungdomen att börja prova på olika droger. En annan viktig psykosocial faktor är familjeklimatet. Om föräldrar inte lägger gränser, engagemang i ungdomen och om de pratar för lite med sin ungdom kan det påverka ungdomens användning av alkohol och droger. Ifall ungdomen har sociala problem och känner sig annorlunda är det lätthänt att ungdomen tar till droger för att kunna känna sig likvärdig. (Erling & Hwang 2001, 147 - 148)

3.2 Ungdomar och droger

Vad händer när ungdomen börjar pröva droger? Ungdomen har alltid en orsak till sitt missbruk. Ibland är det en sådan orsak som ungdomen själv inte är medveten om. Det handlar inte om att ungdomen har en minskad hjärnkapacitet, utan det är ett samspel mellan en social eller psykisk brist. Det är samhällets syn på droger som avgör om ett drogmissbruk uppstår. Tillgången till droger är en självklar förutsättning till att drogmissbruk kan uppstå. I jämförelse med vuxna har ungdomen lättare att falla i drogmissbruk eftersom ungdomsutvecklingen går periodvis via kriser och ungdomen befinner sig i bristsituationer i uppväxten vilket kan leda till att de kan börja testa på droger som övergår till ett missbruk. En annan orsak är att ungdomen är mera sårbar själsligt, kroppsligt och socialt. Under förändringsperioden är ungdomen i obalans vilket ökar ungdomens känslighet. Orsaken till att de också kan pröva på droger är när ungdomen skall frigöra sig från familjen och lära sig leva på egenhand i samhället. (Ramström 1987, 100 – 104)

Olika orsaker till att ungdomar använder droger som ”problemlösning” är att: (Ramström 1987, 100 – 104)

- Ungdomen använder medicinering mot psykisk sjukdom
- Droger lindrar smärtsamma situationer i ungdomsutvecklingen
- Det är ett sätt för ungdomen att göra uppror
- Om ungdomen är blyg och osäker inför andra personer så hjälper droger
- När droger är förbjudet är det väldigt spännande att pröva på
- Om ungdomen känner mycket press från kompisar och från skolan så kan det vara lätt för hen att börja med droger för att lätta på pressen.
- Om psykiska och sociala utvecklingen har varit svår för ungdomen kan de utveckla ett drogmissbruk
- Ungdomen använder droger som ett självskadebeteende

När man hör om drogmissbruk tänker man oftast på unga människor. Hasch kom till Finland på 1960 – talet och spred sig i landet via ungdomar. Mera ingående och fakta om hasch kommer senare i arbetet. På 1970 – talet minskade ungdomarnas droganvändning och medierna slutade intressera sig för droganvändningen. På 1980 – talet ökade missbruket igen och i dagsläget är det väldigt aktuellt. När en ungdom röker tobak så är det lättare för hen att övergå till hasch eftersom det röks på samma vis som tobak och därför börjar ungdomar ofta med haschrökning. Alkoholen bidrar till att ungdomen börjar med medicinska droger eftersom alkohol gör att medicinen har större verkan i kroppen. Ungdomar börjar med droger för att känna avslappning, detta kan bero på psykiska problem, problem med familjen eller att ungdomen känner att hen har en svår livssituation. Ofta ser man på ungdomen om den använder droger genom frånvaro från skolan, tobaksrökning, ungdomen hamnar ofta i slagsmål, mycket sexuellt aktiv, störande beteende och skiljer sig från de andra ungdomarna. När föräldrarna försöker bestämma för mycket över ungdomen leder det till att ungdomen protesterar och börjar t.ex. använda droger bara för att hen inte får. När ungdomen tar droger tänker hen inte på framtiden och att det kan leda till psykiska problem. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 2007, 302 – 303)

I Europa är cannabis den drog som används mest av ungdomar efter alkohol och tobak. Största orsaken till varför ungdomar använder droger är för att deras kompisar använder det. Ungdomar dras ofta till människor med samma beteende för att de känner igen sig själva bland dessa människor. I en europeisk ungdomsstudie som blev gjord 2005 – 2006 frågade forskarna frågor om Cannabis. Resultatet de fick in visade att 21 % av pojkar i 15 års åldern har någon gång använt Cannabis och 16 % av flickor i 15 års åldern har någon gång provat på drogen. (Wramner, Pellmer & Hellström 2010, 135)

4 Droger

Vad är droger? Droger är ämnen som påverkar tankeverksamheten och kroppen genom att man får ett rus. Ruset är ett kroppsligt och mentalt tillstånd och det får under drogpåverkan.

Ruset gör så att individen inte har någon kontroll över sig själv och omdömesförmågan samt medvetenheten minskar. Det kan vara både positiva och negativa känslor som kommer med ruset. Det som räknas till droger är t.ex. en del läkemedel, narkotika, lösningsmedel, narkosmedel, dopningsmedel, alkohol och tobak. Det finns många olika sorters droger. När barn och ungdomar får information om droger och vad droger gör mot en kan de stå emot grupptricket och ta självständiga beslut. En sak som alla droger har gemensamt är att de innehåller gift i olika styrkor och mängder. (Droginformation, u.å.)

Varför tar människor droger? Det kan te sig märkligt varför människor använder droger, eftersom det är allmänt känt att dessa är skadliga samt beroendeframkallande. De flesta som använder droger tar det för att bli av med oönskade känslor och situationer. De vill må bättre och prövar därför på att använda droger. Människor använder droger för att de inte vill känna smärta, misslyckande eller besvikelse (droginformation, u.å.). Andra orsaker till att en person börjar med droger är att man uppmuntras av kompisar, man vill bli accepterad och omtyckt samt att man vill visa att man är likadan som alla andra. När man börjar med droger är man högst sannolikt i sällskap av någon annan och det sker i en grupp där någon är äldre än de andra. När en ungdom prövar på droger och sedan fortsätter använda dem är det som att gå i en trappa med fyra steg. Dessa fyra steg är att: man prövar på och det smakar inte gott, man använder regelbundet och i detta skede är droger ganska gott, man blir beroende och i beroendet känner man alltid ett sug efter droger och sen kan man bli missbrukare och det betyder att drogerna styr ens liv. (Nilsson & Stening 1981, 19)

Droger skapar ett beroende och med regelbundna rus är det farligt. Ingen kan säga på förhand om hen är beroende av droger men man kan bli beroende snabbt efter att man börjat använda droger. När drogerna tar över ens liv är man beroende. De olika drogerna påverkar hur snabbt man blir beroende. När en ungdom har börjat använda droger finns det några droger där man behöver öka doseringen vid varje användning så ruset skall ha samma effekt som tidigare. Att använda droger är farligt även om det inte leder till missbruk. Att använda droger är ett val varje individ själv gör medvetet. (Nilsson & Stening 1981, 24 – 25)

På 1990 - talet blev användningen av cannabis i Finland fördubblad och partydrogerna som amfetamin, ecstasy och läkemedel blev populärare bland ungdomarna på nattklubbarna. Den

största förändringen angående droger är att heroin och andra opiater blev mera accepterade på 1990 talet. När Sovjetunionen föll samman blev drogerna billigare i Finland och det var lättare att importera droger, vilket gjorde att drogproblemen växte i Finland. Under år 1995 var det 9052 finländare som hade gjort drogrelaterade brott och år 2005 var det 14 452 som hade gjort drogrelaterade brott, där ser man en markant ökning. År 1995 konstaterades 74 dödsfall vara drogrelaterade och år 2005 steg de drogrelaterade dödsfallen till en totalsumma av 174 fall. (Hakkarinen, Tigerstedt & Tammi 2017, 546 – 549)

Acceptansen angående droger i Finland var låg år 2002. 10 % av befolkningen tyckte att man kunde legalisera cannabis men största delen hade en negativ syn på droger. Finländare under 35 år tyckte att droger inte var farligt medan äldre personer ansåg att det var mera allvarligt. 90 % av finländarna ansåg att droger var ett stort och seriöst problem i landet. År 2000 hade 40 % av finländarna mellan 15 och 25 år vetskap om någon eller flera drog användare. För första gången i Finlands historia kommer socialen i landet att ha många drogmissbrukare som klienter och myndigheterna kommer ha ett stort problem med dem. Drogerna i landet har fått en ny status som ett socialt problem. Det rapporteras dagligen om droger och drogproblem i sociala medier. Drogproblemen har tvingat myndigheter, politiker och andra aktörer att lägga upp nya planer och strategier för att försöka förbättra situationen. (Hakkarinen, Tigerstedt & Tammi 2017, 546 – 549)

4.1 Cannabis

Cannabis är ett av världens mest använda berusningsmedel som har använts i åtminstone 10 000 år. Cannabis odlas i många länder världen över. Växtens blommor och översta blad innehåller psyko aktiva substanser som även kallas cannabinoider, den viktigaste substansen är THC. THC - halten varierar från växt till växt. Cannabinoiderna och THC tas upp i lungorna då man röker och om ca 10 – 30 minuter har det spridit sig ut i blodomloppet. (Nordergren & Tunving 1998, 101 - 103)

Beredningsformer för cannabis är hascholja, marijuana, hasch, skunk och bhang. Bhang är torkade blad och blommor som man löser upp i vätska och blir sedan uppdruckat. THC - halten i bhang är 1 - 2 %. Marijuana är torkade blad som man röker i jointar och THC - halten är 1 – 3 % men kan även innehålla 10 – 15 % beroende på hur den blir framodlad. Skunk är små blad och blommor som röks i jointar från odlade honplantor, THC - halten är 5 – 25 %. Hasch är kådan som finns på de översta bladen och blommorna i honplantan som man har pressat ihop i kakor och man röker hasch ur en pipa eller som en joint, THC - halten är 8 – 15 %. Hascholja är en sirapsliknande olja som har tagits ur växten och den filtrerats och koncentrerats. Oljan används genom att man droppar den på tobak och röks sen i jointar, THC - halten är 40 – 60 %. (Nordegren & Tunving 1998, 101)

Det är individuellt hur rusupplevelsen verkar i kroppen. Det som påverkar ruset är drogmissbrukarens förväntningar och miljön. Det som känns först när man har använt Cannabis är en obehagskänsla och på samma gång kan man känna hjärklappningar, ögonen och munnen blir torra och man kan även känna sig yr. Efter detta stadie kommer själva rus effekten som ofta upplevs som lyckorus, ökat självförtroende, man känner sig avslappnad och har en allmän känsla av välbefinnande. Tidsuppfattningen, färger, musik och beteendet förändras helt när man har använt Cannabis. Cannabis kan ge ett kraftigt beroende både fysiskt och psykiskt. Fysiskt beroende visar sig genom abstinenssymptom i form av sömnsvårigheter, diarré, magsmärtor, irritation och skakningar. Oftast är abstinenssymptomen milda men blir mera effektiv ju längre man använder cannabis. Det som även visar sig i fysiskt beroende är att ögonen blir röda, avståndsbedömningen blir sämre, tidsuppfattningen ändras, känslan av smärta minskar och reaktionstiden blir längre. Psykiska effekter är ångest och panikattacker som övergår till oro och depression. (Nordegren & Tunving 1998, 103 - 105)

Cannabisrökning kan även utlösa en cannabispsykos om personen har fått i sig för mycket av THC - halten. Psykosen kan vara några dygn till några veckor. Man kan få dramatiska symptom av psykosen och kan behöva få-sjukhusvård. Om man slutar använda cannabis när man får en cannabispsykos kan tillståndet bli bättre. Fortsätter man däremot använda cannabis kan psykosen kvarstå en längre tid. Det kan vara svårt att skilja på cannabispsykos och schizofreni. (cannabishjalpen.se, 2013)

4.2 Läkemedel

Läkemedel som ofta kan leda till missbruk är benzodiazepiner, GHB och smärtstillande läkemedel. Man tar oftast läkemedel i samband med alkohol. Benzodiazepiner började användas mot ångest och sömnrubbningar på 1960 – talet. När man börjar missbruka benzodiazepiner tas de oftast i samband med alkohol, de är efterfrågade av drogmissbrukare för att de påskyndar rusupplevelsen när de tar dem tillsammans med andra droger minskar abstinensen då drogmissbrukaren skall försöka avsluta en kraftig missbruksperiod. (Wramner, Pellmer & Hellström 2010, 144 – 145)

4.2.1 Subutex

I Finland säljs subutex under namnen buprenorfin och temgesic. Subutex används inom vården och för missbrukare är det den mest brukade drogen i Finland. När subutex uppkom användes det som medicinering vid smärta, men i senare tid upptäcktes det att subutex kan användas som läkemedel för avgiftning samt vid behandling av drogmissbrukare. I Finland fås subutex i tablettform som vid användning smälter under tungan. När drogen används vid missbruk sprutar man in ämnet i venerna. Eftersom drogen inte är ämnad för att injiceras är det ett stort problem när drogmissbrukare injicerar den för att det kan orsaka skador och infektioner. Drogmissbrukare försöker sluta med injiceringen och sniffar det istället eftersom det är mindre riskfyllt att sniffa ämnet än att injicera. När missbrukaren injicerar subutex är effekten snabbare än om det sniffas eller tas via tungan. Subutex tas ofta i samband med benzodiazepiner eller cannabis. Det är livsfarligt att blanda drogerna med varandra och även med alkohol. De personer som har dött av subutex har blandat subutex, benzodiazepin och alkohol. I Finland har det blivit populärt att använda subutex, det är även många som övergår från cannabis till subutex. Om man använder subutex inom vården som medicinering eller om man missbrukar ämnet framkallar det ofta abstinenssymptom när man slutar använda det. Det sägs att abstinenssymptomen man får av subutex är mera långvariga än t.ex. efter heroinbruk. När subutex används måste man veta om att det är ett beroendeframkallande medel. (Hietalahti, 2005)

4.2.2 Bensodiazepin

Ända sedan slutet av 1950 – talet har bensodiazepiner varit kända för sin effektiva och snabba ångestdämpande effekt. Det har använts som lugnande medel de senaste fem åren. Förutom att de dämpar ångest har de inom vården flera användbara effekter t.ex. hypnotiska effekter. De används även som muskelavslappnande medel och vid sömnbesvär. Fastän läkare har tillgång till många läkemedel används bensodiazepiner fortfarande i stor utsträckning t.ex. när man behandlar psykiatriska sjukdomar, neurologiska sjukdomar och invärtes medicinska sjukdomar. Biverkningar man kan få vid användning av drogen är oönskad minnesförlust och den inverkar negativt på kroppens funktioner. Om man använder bensodiazepiner med andra läkemedel, droger eller alkohol så kan det få obehagliga effekter och man kan till och med dö av det. Fastän det idag finns många olika läkemedel så har bensodiazepiner fortfarande ett brett användningsområde inom sjukvården. Man behöver noggrant välja ut patienter som man ger det åt och det är viktigt att man ger de rätta doserna under en begränsad tidsperiod. (Franch & Nylander 2015, 225 - 226)

Bensodiazepiner används idag sällan vid sömnbesvär p.g.a. de stannar för länge kvar i kroppen. En annan orsak varför de inte används är för att man blir lätt beroende av läkemedlet. Eftersom man blir lätt beroende av läkemedlet skall det i medicinskt syfte vid tillfälliga sömnbesvär högst användas i tre veckor. Drogen gör så att musklerna slappnar av och påverkar ett system i hjärnan som heter GABA-receptorsystemet. GABA-receptorsystemet är ett ämne som finns i kroppen och har en sömngivande, lugnande och ångestdämpande verkan. Besodiazepiner förstärker effekten av GABA. Biverkningar man kan få av besodiazepiner är att man kan känna sig trött och dåsig, ibland kan man även känna sig förvirrad och få minnesförlust och andningen kan dessutom försämrans. (Brydolf, 2017)

Drogen kan användas som berusningsmedel eftersom de har en avslappnande och euforisk effekt. Man tar ofta drogen tillsammans med alkohol och då förstärks avslappningen. Om man äter besodiazepiner vid ångest eller kronisk smärta leder det oftast till missbruk. Abstinensbesvären som kommer vid användningen av bensodiazepiner är överklighetskänsla, ökad nervositet, ångest, oro, obehag samt hjärt-klappningar och darrningar. (Knudsen, 2017)

4.3 Amfetamin

Amfetamin kom som medicin mot nästäppa på 1930 – talet. Under andra världskriget gavs amfetamin till soldaterna för att de skulle orka längre. Under 1950 – och 1960 talet användes amfetamin som behandling för depression och övervikt. År 1968 klassades läkemedlet som narkotiskt läkemedel i Finland. Amfetamin har en stimulerande effekt på det centrala nervsystemet. Missbrukarna använder amfetamin som tabletter, pulver, kapslar, lösningar och kristaller. Drogen intas genom snusning, rökning, injicering eller via munnen. Färgen på amfetamin varierar från ljus gulaktigt till gul. Effekten på användaren beror på användarens personlighet, känsloläge, atmosfären och sällskapet. Det varierar även på om man använder det tillsammans med andra droger och om missbrukaren är en van användare. Verknningar som uppstår direkt är att man känner sig energisk. När missbrukaren tar större doser blir de pratsamma och rastlösa, användare kan känna sig starka och oslagbara. Många som använder drogen kan bete sig aggressivt och fientligt. Förutom att det inverkar på centrala nervsystemet inverkar det även på hjärtat, lungorna och andra organ. Det minskar matlusten, andningen försämras, pulsen höjs, blodtrycket stiger och pupillerna blir större. Om man tar en stor dos av amfetamin kan man få feber, huvudvärk, yrsel, svettningar och synen kan bli sämre. Vid användning av amfetamin kan man dö genom hjärnblödning, hjärtinfarkt eller av hög feber. (Sairanen, 2005)

Eftersom matlusten minskar vid användningen av amfetamin lider missbrukare oftast av undernäring. En regelbunden användare kan vara oberäknlig och våldsam. Användare får hallucinationer av amfetamin och kan då uppleva att människor hotar dem eller förföljer dem. Missbrukare som är vana med drogen kan få amfetaminpsykos, som har likadana symptom som schizofreni. Användare som injicerar amfetamin kan få skador och infektioner. De som använder amfetamin regelbundet utvecklar tolerans mot drogen och det gör att de känner sug efter mer hela tiden, vilket leder till ett psykiskt beroende. Den regelbundna användaren känner trötthet, långvarig men orolig sömn, irritation, hunger, depression och man kan få raseriutbrott. (Sairanen, 2005)

4.4 Ecstasy

Ecstasy är ett stimulerande medel som under 1990 – talet blev en vanlig partydrog. Under 1960 – talet i USA blev Ecstasy populärt som ett psykoterapeutiskt hjälpmedel och drogen gjorde så att man kände sig mera social och hade mera tillit till människor. Ungdomar i åldern 15 – 25 år använder drogen i samband med fester och dansande. Ecstasy används mera av pojkar än flickor. Några namn som ecstasy är känd för i drogvärlden är love and kissing pills, batman, bootyjuice och blåa vitaminer. Drogen säljs i form av färgglada tabletter och de kan vara rosaa, vita, gröna etc. Tabletterna har ett varierande utseende och ofta säljs de som 50 eller 100 mg. Tabletterna varierar i styrka och utseende, så den som använder drogen vet sällan vilken effekt de kommer att ha. (Franck & Nylander 2015, 259)

Eufori, social empati och ökad energi är några effekter man får av ecstasy. Tre timmar efter att man tagit en tablett känner man en lustkänsla och välbefinnandet ökar. Självförtroendet förstärks och man har en känsla av att alla problem försvinner. Ecstasy ger även en förhöjd kommunikationsförmåga och användaren får en bättre förståelse och inlevelse. Lukt, syn och hörselintryck förstärks när man använder drogen och pupillerna förstoras. Missbrukaren känner inte igen sin egen kropp när hen tagit en tablett. I stort sett får man positiva upplevelser av drogen, men negativa upplevelser kan förekomma när drogen farit ut ur kroppen. (Franck & Nylander 2015, 259 – 260)

4.5 Blandmissbruk

Blandmissbruk förekommer vid alla typer av drogmissbruk. Det börjar med att man har sömnsvårigheter och äter lugnande mediciner samt sömnmedel. Sedan övergår det till att man börjar blanda alkohol med medicinerna och då utvecklar man ett beroende utan att man själv är medveten om det. Opiatmissbrukare hamnar snabbt i blandmissbruk då de har utvecklat ett behov av opiater. Det börjar med att missbrukaren inte får tag i opiater och då

byts de ut mot t.ex. cannabis eller benzodiazepiner. I Finland är blandmissbruk ett av de vanligaste missbruken. Blandmissbruk av narkotika är farligast eftersom dödligheten för överdos är större än de som använder rena droger. Det är svårare att få en blandmissbrukare fri från sitt missbruk. Blandmissbrukare har svåra psykiska störningar i jämförelse med andra drogmissbrukare. Typiskt för blandmissbrukare är socialmarginalisering, komplicerade psykiska problem och dålig fysisk hälsa. (Päihdelinkki, 2005)

4.6 Vanligaste drogerna i Jakobstad

Det finns ingen litteratur som beskriver vilka droger som används i Jakobstad. Vi har valt att fråga myndigheter om vilka droger som används mest i Jakobstad och skriva fakta om dem. Det finns väldigt många olika droger vilket betyder att det skulle bli för omfattande att ha med fakta om alla droger. Därför har vi valt att ta med de som används mest och är vanligast.

Nyligen berättade polisen i Österbotten att i Raseborg hittades en person som tillverkade tabletter av tandkräm, diskmedel och aceton, han tillverkade antagligen tabletterna för att sälja dem vidare. Polisen anser att drogsituationen är rätt omöjlig, när de hittar ett droggäng och lägger stopp för det bildas genast ett annat. De har också kommit fram till att det inte är endast hemmaodlingarna som säljer droger utan det kommer många drogförsäljare från andra länder, dessa drogförsäljare har blivit många fler i Österbotten. Drogeförsäljare som kommer från andra länder säljer oftast tyngre droger. Det är tidskrävande och svårt att få stopp för utlänningarna som kommer in och säljer droger. Idag finns det drogodlingar runtom i hela Finland och droger hittas överallt. Det är enkelt att beställa droger via internet. Det är även lätt att börja odla där hemma t.ex. i bastun, i och med att det är enkelt att få tag på de råvaror som man behöver. Man hittar all fakta på internet hur man skall gå till väga för att börja odla droger, ofta är det flera personer som slår ihop sig och börjar odla tillsammans. (Granroth, 2015)

Droganvändningen i Finland ökar bland allt yngre människor och förekommer främst på små orter runt om i landet. Polisen undersöker varför droganvändningen har ökat. Det är inte

ovanligt att man testat droger redan i högstadiet. I små och stora städer ser drogkulturen likadan ut, gängen är mindre i små orter men de hittar ändå varandra. Unga människor söker spänning i livet och hur de förhåller sig till droger ger intryck till hurudan kompisgrupp de tyr sig till. Om kompisgänget har en positiv inställning till droger är det lättare att man dras med, speciellt i små orter. Droger används i kompisgäng, på ställen som t.ex. restauranger, lägenheter och andra ställen där man umgås. Hemmaodlingarna har ökat drastiskt under de senaste åren i Finland. Polisen hittar cannabis hemmaodlingar 2 – 3 gånger i veckan. Cannabisen hittas i lägenheter, egnahemshus och ute i skogen. (Granroth, 2015)

5 Sammanfattning av teoridelen

Syftet med detta lärdomsprov är att undersöka droganvändningen i Jakobstad från tre olika perspektiv. Man kan konstatera från teoridelen att droganvändningen i Jakobstad har ökat på de senaste åren. Alla ungdomar utvecklas i egen takt och på eget sätt. Eftersom alla ungdomar har olika personlighetsdrag så kan några ha lättare för att börja använda droger, men alla kan börja med droger. En ungdom är en person mellan åldrarna 11 – 25 år. Det är utmanande för ungdomar att växa upp i dagens samhälle, eftersom det finns många faktorer som påverkar utvecklingen. På samma gång skall ungdomen försöka hitta sig själv, vilket kan bli utmanande. På 1980 och 1990 – talet fanns det inte lika mycket medier som påverkade ungdomars utveckling, så då var det enklare att växa upp. Ungdomar i dagens läge påverkas mycket av sina kamrater och går efter grupptricket. Man kan konstatera att ungdomskulturer ändrar hela tiden, om man jämför ungdomskulturen på 1950 - talet med dagens ungdomar så har ungdomskulturen ändrats enormt.

Ungdomar börjar med droger när de har andra problem, t.ex. psykiska problem eller familjeproblem etc. De som använder droger är oftast sådana ungdomar som skolkar, har störande beteende och ofta hamnar i slagsmål. Personer som börjar med droger börjar oftast med att röka cannabis men sedan utvecklas det till tyngre droger som t.ex. läkemedel, ecstasy och amfetamin. Droganvändare använder droger eftersom de tror att de ska börja må bättre och

få bort oönskade känslor. I Finland ökar droganvändningen bland yngre människor och det finns mest droger i de mindre orterna. För ungdomar är det lätt att dras med i drogvärlden och om de har kompisar som använder så tycker de själva att det är accepterat att använda. Drogssituationen är rätt omöjlig beskriver polisen. Vanligaste drogerna i Jakobstad är cannabis, olika läkemedel, amfetamin och ecstasy.

6 Undersökningens genomförande

I detta kapitel kommer det att framgå hur undersökningen är genomförd. Vi kommer även beakta etiska frågor och förklara hur våra intervjuvar har analyserats samt hur vi har fått tag på respondenter. Vi motiverar valen i undersökningen och går igenom de olika stadierna. Som bakgrund till intervjun finns det med information från massmedierna.

6.1 Metodval och val av respondenter

Undersökningen är kvalitativ eftersom vi har använt oss av intervjuer. När man gör intervjuer och träffar respondenterna får man mera ut av svaren än om man skulle skicka ut enkäter. Respondenterna är olika myndigheter så som polisen, en socialterapeut, uppsökande ungdomsarbetare, sjukskötare, socialhandledare, en anhörig samt ungdomar som kommer i kontakt med droger. Dessa respondenter valde vi för att få en bredare bild av drogmissbruket i Jakobstad samt för att jämföra respondenternas syn på missbruk. Myndigheterna arbetar med drogmissbrukare och har många synvinklar på saken. Syftet är att jämföra ungdomars och myndigheters syn på drogmissbruket i Jakobstad och därför valde vi flera olika myndigheter samt flera ungdomar som kommer i kontakt med droger. Vi valde att intervjua en anhörig eftersom vi anser att det är viktigt att ha med anhörigs åsikter om drogmissbruk.

Kvalitativ forskning kännetecknas av närhet till forskningsobjektet vilket innebär att man skall mötas ansikte mot ansikte med respondenterna. Forskaren i en kvalitativ undersökning försöker se fenomenet från studerars inifrån. På så sätt försöker man skapa en djupare och en mer fullständig uppfattning av undersökningen. Man behöver hela tiden växla mellan ett inre och yttre perspektiv vilket betyder att man behöver växla mellan att förstå och förklara ett fenomen. Kvalitativ forskning är en förutsättning i och med att man möter respondenterna ansikte mot ansikte och på så sätt skapar man en ömsesidig tillit och förståelse till varandra. Kvalitativ forskning passar in på vårt arbete eftersom vi använde oss av intervjuer för att få en mer djupare och fullständig uppfattning. Vi valde även denna metod eftersom vi ansåg att vi får mera ut av intervjuer. (Holme & Solvang 1991, 100 – 108)

6.2 Datainsamling och sekretess

Vi började undersökningen genom att sända ut ett epost-meddelande till varje myndighet och fråga om de går med på en intervju. I mailet berättade vi vad vårt lärdomsprov handlar om samt vårt syfte. När respondenterna var villiga att ställa upp ringde vi dem och bokade en tid. Intervjuerna tog plats på deras arbetsplats och vi bandade intervjuerna med tillåtelse av respondenterna. Alla respondenter är anonyma av säkerhetsskäl. Vi valde att intervjua ungdomar som kommer i kontakt med droger i deras miljö för att göra det bekvämt för oss alla. Den anhörige träffade vi på en offentlig plats.

6.3 Analysmetod

Det finns fem olika analysmetoder enligt Kvale (1997) dessa är koncentrerings-, kategoriserings-, berättelse-, tolkning- och Ad hoc. Meningskoncentreringsmetoden betyder att man uttrycker ordentligt de svar som fås av intervjupersonerna dvs. inga långa texter utan allt sammanfattas i en kortare text (Kvale 1997, 171 – 174). Vi har valt meningskoncentreringsmetoden eftersom vi kommer att ta det mest väsentliga ur respondenternas svar och sammanställa det till en helhet. Vi har utgått från vårt syfte samt de frågeställningar som vi ställde till

respondenterna. Undersökningens resultat presenteras i löpande text och vi har valt att citera respondenternas svar och därför passar denna analysmetod vårt arbete.

7 Resultatredovisning

I detta kapitel sammanfattas resultaten från intervjuerna. Vi har valt att dela in frågorna i olika teman eftersom det är lättare att få en sammanfattning av intervjuerna. Respondenterna var av olika åsikter och därför är det lättare att se skillnaden om det delas in i olika teman. Det kommer även att finnas ~~med~~-citat från intervjuerna och vem som sagt vad så läsaren har lättare att förstå. Med citaten tror vi att läsaren kommer få en djupare förståelse i vad som framkom i intervjuerna. När vi citerar använder vi oss av kursiv stil samt citattecken. Vi har valt att dela upp myndigheter, anhörig och ungdomar som kommer i kontakt med droger i stycken eftersom det blir klarare vad som framkommit i intervjun. Vi har valt att ta med några nyhetsrapporter från en lokaltidning i Jakobstad som underlag för undersökningen.

7.1 Nyhetsrapporter från Jakobstad

I Jakobstadstrakten är det många som använder cannabis och det är många som prövat på droger. Polisen i Jakobstad har ca 150 drogrelaterade ärenden och i flera av fallen är det samma personer som har blivit fast. (Enlund, 2015). Under 2015 hittade Polisen i Jakobstad flera narkotikafall det var mest cannabis och ecstasytabletter de hittade. Tobaksrökning är väldigt accepterat bland ungdomar och när man röker tobak är det lätt att övergå till starkare droger, gruptrycket inverkar på användningen och drogerna är billiga samt lättillgängliga. Föräldrar borde veta mera vad ungdomar gör och ha mera kunskap om ungdomskulturen. Polisen säger att det är onödigt att föräldrarna blundar för problemen för de vet att de förekommer. Överlag har de ett bekymmersamt läge i Österbotten och 80% av brotten som sker i Österbotten är kopplade till narkotika på olika sätt. (Vikman, 2016)

Rektorn för Oxhamns skola säger att inställningen till droger har blivit positivare bland eleverna och användningen har blivit allt mera vanligt bland yngre personer. Han berättar även att intresset för droger har ökat och det är inte lika stor uppståndelse bland elever och det oroar honom. Rektorn håller fram att man tror att det är först i åldern 16 – 18 års åldern som drogproblemet är värst men nu har det även hittat till högstadiet. Han är speciellt oroad över att det även finns intresse för droger bland lågstadiebarn. Eleverna har börjat visa intresse för droger och även ha bilder av cannabisplantor. Skolorna får göra drogtestar på elever antingen med föräldrars eller skolans lov om de misstänker att någon har använt droger. De har även haft elever som har testat positivt i drogtest i Oxhamns skola. När någon har testat positivt blir de kopplade till polisen och socialen. Allt fler använder i tredje generation, om föräldrarna har testat på att använda droger någon gång är det svårt för dem att säga åt sina barn att inte använda droger. Cannabis är 10 – 15 gånger starkare än det var för 20 år sedan och p.g.a. det är det många unga som hamnar ut för cannabispsykos idag. Polisen säger att som man förälder vill förebygga problemet är det viktigt att sätta regler i god tid och ser till att de får rätt attityder till droger. Redan när de är 12 år behöver man diskutera tobaksrökning och droger (Hongell, 2017). Enligt Polisen i Jakobstad är användningen av droger hos unga i dagens läge mer vanligt eftersom drogerna är lättillgängliga och handeln sker öppet nu för tiden. Tidigare använde man sig av alkohol eller droger men nu blandar man båda tillsammans. (Grönh, Lång & Ekholm, 2016)

Mamman till en son berättar om sonens brottslighet på grund av drogerna. Mamman menar att det är droger som ligger bakom ungdomsbrottsligheten i Jakobstad. Sonen började med droger i tonåren. Det började med Hasch och sen blev det tyngre droger. Först började han med alkohol men när han började med droger lämnades alkoholen bort. När sonen var 18 år fick han en dom för narkotikabrott och på samma gång dömdes han också för försök till stöld, burkstöld av motorfordon och lindrig skadegörelse. Han fick då villkorligt fängelse i fyra och en halv månad. Mamman har alltid hållit fram att om han inte slutar med droger kommer han hamna i fängelse men sonen höll fram att det inte händer honom. Mamman berättar att när något sånt händer är man maktlös. Även om man försöker få hjälp skickas man bara vidare från ställe till ställe. Hon säger också att fast man försöker prata med sonen fungerar det inte utan det är professionell hjälp drogmissbrukaren behöver. Mamman tycker

att man inte skall lägga drogmissbrukare i fängelse och hon kritiserar vården som ges i Jakobstad. När hennes son mådde dåligt skrev de bara ut mediciner till honom, då ringde hon till ett annat kommunalt sjukhus och där sade de åt henne att det inte hjälper att endast skriva ut mediciner, utan han behöver annan vård. Sonen får nu vård för sitt missbruk men inte i Jakobstad utan i en annan kommun. (Grönh, Lång & Ekholm, 2016)

En fördetta drogmissbrukare berättar om drogmissbruket i Jakobstad i en artikel tagen ur Österbottens tidning. Den intervjuade är en kvinna i 20 – 30 års åldern som bor i Jakobstad. Hon rökte första gången marijuana som 16 åring och efter det fortsatte hennes missbruk i 4 år framöver. I dag är kvinnan drogfri och ser positivt på sitt framtida liv. Hon säger att i Jakobstad finns alla droger tillgängliga men inte heroin eftersom det är för dyrt och farligt. Det som är vanligast är cannabis och det finns mycket av det i staden. Vanliga droger i Jakobstad är amfetamin, metaamfetamin, ecstasy och läkemedel. Kokain är den starkaste drogen som bjuds ut. Tidigare kom drogerna från Ryssland men p.g.a. att de i Lappland har beslagtagit så mycket droger kommer de flesta droger från Sverige via Vasa in till Jakobstad. De flesta kommer med Umeå färjan till Vasa. De största droglangarna bor oftast utomlands och de kommer sällan hit till Finland, förutom när någon är i skuld till dem. Istället har de personer under sig som sköter om försäljningen och spridningen. I varje stad finns det ett antal större langare, i Jakobstad finns det tre stycken och i Vasa ungefär tio Langarna är ofta äldre män och de använder droger själva. Langare från Jakobstad far ofta till Vasa och hämtar ett till två kilo droger i taget. De delar ut drogerna i mindre doser till personer de har under sig. I Jakobstad finns ungefär 20 underleverantörer. De största langarna får in mycket pengar av drogerna. De bor i stora hus, kör fina bilar och kommer sällan fast. Det är de som säljer på gatorna som kommer fast av polisen. I Jakobstad säljs droger på flera kända ställen men de finns även på hemmafester och på olika barer. Priset för ett gram Cannabis är 20 euro och ett gram amfetamin är 50 euro. (Lillkvist, 2017)

Varför droger är så vanligt i Jakobstad är för att man är mottaglig för nya impulser och droger är mera lockande än alkohol. I Jakobstad och Vasa finns det många drogmissbrukare som är svenskspråkiga för man anser att de har mera pengar och drogligorna söker aktivt upp unga personer med pengar som bryr sig om sina kunder. Droghandeln bygger på förtroende och drivs av skuldsättning. De mindre langarna betalar först bara halva summan och betalar resten sedan när de har sålt allt vidare. Det kan även hända att langare börjar använda sig av

droger själva och använder man för mycket och hamnar i skuld, ökar pressen att sälja mer. Den större langaren är först snäll och vänlig men när man börjar vara skyldig honom pengar höjer han rösten och blir strängare. Det finns drogmissbrukare som kan ta sig ur beroendet och kvinnan som blev intervjuad i artikeln kommer att flytta för att få en ny start. Kvinnan berättar att i Jakobstad tycker man att socialen inte kan något, läkarna skriver bara ut piller och polisen är man inte ens rädd för. Kvinnan nämner att när hon hade missbrukat i tre månader visste hon mera än vad polisen visste om droger. Hon säger att polisen borde få bort de större langarna istället för att ta bort de mindre för de större kommer ändå fortsätta efteråt. (Lillkvist, 2017)

7.2 Myndigheternas yrkesposition

På beroendevårdskliniken jobbar två socialterapeuter, en sjukskötare, en chef, ett mottagningsbiträde och en läkare. Beroendevårdskliniken är jämbördig med mentalvårdsbyrån. Mottagningen finns på två ställen i Jakobstad. På kliniken kan man få hjälp med alla beroenden t.ex. sex, spel, droger, alkohol, shopping osv.

Uppsökande ungdomsarbetare i Jakobstad arbetar med ungdomar mellan 15 – 28 år. De riktar sig till ungdomar som har någon form av svårighet vilket t.ex. kan vara ungdomar utan studieplats, arbetslösa, civiltjänstgörare eller ungdomar som saknar riktning i livet. Uppsökande ungdomsarbetare i Jakobstad har hand om kommunerna Larsmo, Pedersöre, Nykarleby, Jakobstad och Kronoby. I Jakobstad finns tre stycken uppsökande ungdomsarbetare. De har kontakt med ca 200 ungdomar per år.

Socialhandledaren handleder personer över 18 år fram tills de är åldringar och klienterna har alla möjliga problem. De arbetar med dem i deras hemmiljö eller så kommer klienterna till dem. Klienterna kommer via polisen eller någon annan myndighet men de kan även boka tid på egen hand.

Polisen vi intervjuade jobbar i Jakobstad som patrullerande polis, skolpolis och kravallpolis. På helgerna har polisen två patrullerande bilar i Jakobstad samt två patrullerande bilar i Karleby som de samarbetar med. Polisen jobbar alltid tillsammans med en kollega och därför behöver de kunna samarbeta.

Vi intervjuade en sjukskötare på jouren i Jakobstad. Jouren fungerar som akuten och det är den första kontakten till vård en missbrukare får. Jouren är öppen dygnet runt och de som kommer till akuten får en remiss för vidare vård. Vi jouren arbetar både läkare och sjukskötare dygnet runt.

7.3 Myndigheternas kontakt med drogmissbrukare

Socialterapeuten på beroendevårdskliniken kommer i kontakt med droger varje dag. När klienterna är underåriga är det mest cannabis de använder men om de kommer dit av sig själva så är det flera droger de använder men regelbundet amfetamin varianter, läkemedel och ecstasy. En drogmissbrukare börjar oftast med cannabis. De yngsta patienterna som använder sig av droger har endast varit 14 år medan den äldsta kan vara över 50 år, så åldern är väldigt varierande. Av dem som använder droger är fler män, men antalet kvinnor har ökat med sakta mak sedan 1998. Klienterna ringer själva och bokar tid till kliniken eller så kommer de via någon annan myndighet dit. De flesta klienterna behöver en ”push” av någon närstående för att ta kontakt och söka vård.

Uppsökande ungdomsarbetare kommer i kontakt med droger i sitt arbete, oftast i form av läkemedel samt traditionella droger. Det är svårt att avgöra åldern eftersom att droger finns bland alla åldrar. En av uppsökarna säger att

”redan i högstadieåldern har cannabisanvändningen blivit vanligare medan att dricka sig full på alkohol har minskat”

Socialarbetare i Jakobstad kommer i kontakt med drogmissbrukare men kan inte säga vilka droger som används mest eftersom de flesta är blandmissbruk. När en klient röker cannabis anses det inte som något problem utan det blir problem när de använder tyngre droger. Om en klient inte vill ha hjälp så kan de inte göra något åt klienten men om den själv vill ha hjälp och röker t.ex. cannabis så skickar de dem vidare till beroendevårdskliniken. Om de sänds på vård till en vårdenhet så kan socialen hjälpa till med att betala deras egen andel om den inte fås från folkpensionsanstalten. Droger är mera vanligt bland de yngre och då försöker man hänvisa dem till vård medan de äldre som har använt länge och som man har försökt hjälpa flera gånger kan man inte göra så mycket åt eftersom de bryr sig inte själva mera heller. Socialhandledaren säger att:

”Droger är ett stort problem i Jakobstad men myndigheterna kan inte göra något så länge inte personen själv vill ha vård”

Nästan varje arbetsskift kommer polisen i kontakt med drogmissbrukare. Alla inbrott som sker på nätterna är oftast drogrelaterade. Hen berättar att droganvändningen börjar försiktigt med skolk i skolor, ungdomen byter kamratskap, slutar skolan och slutar prata med sina föräldrar och börjar dra sig undan, livet som de alltid har levt. Ungdomen börjar missbruka marijuana vilket inte anses som farligt men det utvecklas till tyngre droger. Polisen säger att de personer som är påverkade av droger inte har använt alkohol samtidigt. Om en minderårig blir fast för droger tas hen till polisstationen och då kontaktas socialen och föräldrarna. Det är en ökning på droganvändare i åldern 15 – 17 år men de flesta är över 18 år, antalet flickor och pojkar är det samma. Polisen kommer i kontakt med olika droger i staden såsom marijuana, läkemedel samt starkare droger såsom metamfetamin.

En sjukskötare på jouden i Jakobstad berättar att hen kommer i kontakt med drogmissbrukare i sitt arbete. Hen berättar att de som kommer till jouden är i 20 års ålder. Både flickor och pojkar använder droger. Sjukskötaren berättar att de oftast inte vet vilka droger som har tagits eftersom patienterna kommer in med överdos och då har de blandat många olika droger med mycket benzodiazepiner. När någon minderårig patient har tagit överdos kontaktas socialen och för patienter över 18 år kontaktas ingen om inte något brott har begåtts. Säker-

hetspersonal från firman Bevex finns alltid på plats när någon tagit överdos eftersom patienterna kan vara våldsamma och oberäkneliga, räcker det inte med Bevex kontaktas också polisen. Patienterna kommer ofta tillsammans med polisen till jouren.

7.4 Samarbete med andra myndigheter

Beroendevårdskliniken har många samarbetspartners som t.ex. barnskyddet, mentalvårdsbyrån, skolkuratorer och skolhälsovårdare. Socialterapeuten berättar att

”Samarbetet är inte alltid lätt när man inte har rollfördelningen på klart. Samarbetet fungerar bättre om samarbetspartnerna funderar ut lösningar tillsammans ”

Uppsökande ungdomsarbetarnas samarbetspartners är skolor, FPA, TE-byrån, beroendevårdskliniken, mentalvårdskliniken, socialen, försvarsmakten samt uppsökande ungdomsarbetare på andra håll i Finland. Socialen i Jakobstad samarbetar med andra myndigheter såsom polisen, beroendevårdskliniken, mentalvårdsbyrån m.m. Socialhandledaren anser att samarbetet med de andra myndigheterna är bra men det skulle kunna vara bättre. Polisen och jouren samarbetar tätt med varandra men har även en god kontakt med andra myndigheter.

7.5 Hur förhåller sig samhället till drogmissbruket?

Socialterapeuten säger att samhället har för lite kunskap om drogmissbruket, föräldrar blir ofta upprörda när de hör att deras barn har börjat använda droger, tillskillnad från alkohol-användningen som de inte alls tar på lika stort allvar.

Uppsökande ungdomsarbetare lyfter fram att samhället förhåller sig skenheligt till drogmissbruket i Jakobstad. Samhället har skyggglappar och är inte uppbyggande för drogmissbrukare. En av uppsökande ungdomsarbetarna poängterade att:

”Istället för att vara negativ borde man se på problemet som orsakat drogmissbruket ”

Det finns både ungdomar som använder och inte använder droger säger uppsökarna om drog-situationen i Jakobstad.

Socialhandledaren tycker att samhället ser ner på dem som använder droger och det är samhället som gör att det finns så mycket med möjligheter till att använda droger. Samhället borde förändras och de är medvetna om att det används droger men för tillfället finns inga relevanta lösningar. Samhället stänger ut personer som använder droger och svartmålar dem. Socialen har tre krisbostäder där hemlösa får bo men de är oftast fulla, eftersom det kommer nya klienter hela tiden som behöver bostad och de får ingen bostad någonstans i staden. Socialhandledaren säger att:

” Ett stort problem i staden är att drogmissbrukare får ingen bostad och blir hemlösa vilket leder till att samhället ser ner på dem ”

Socialen planerar ett projekt där personer får komma in för att dricka kaffe och under tiden kan socialhandledaren informera personen om deras tjänster och hur de kan stå till hjälp. Största problemet är att nå ut till drogmissbrukare och få dem att delta i projektet. Drogmissbruket är en stor utmaning för socialen i dagens läge.

Samhället gör så mycket de kan för att minska på droganvändningen, men det räcker inte till anser polisen. Polisen har mycket arbete så de behöver prioritera de viktigaste fallen. Det framkommer även att det är väldigt enkelt att få tag på droger i dagens samhälle. Droger beställs via internet och fås hem på posten, i vissa fall kan man enkelt hämta en väska full med droger på posten. Polisen beslagtar alla droger de hittar.

Sjukskötaren på jouden säger att föräldragenerationen är chockad över att det är så mycket droganvändning i Jakobstad. Föräldrarna kan inte förstå att det kan gälla det egna barnet och vet inte heller att det finns i alla kretsar. Ungdomarna höjer inte ens på ögonbrynen angående droger, eftersom de är så vana med att det finns droger i Jakobstad. Sjukskötaren säger att det syns på jouden att blandmissbruket ökar hela tiden och hen tror det är ett rop på hjälp när de tar en överdos. Oftast är det samma patienter man ser igen och de hänvisas till vård men

de vill inte ha det och då släpps de bara ut igen och efter en tid är de på jouben igen för att de tagit en överdos.

7.6 Myndigheternas åsikt om drogmissbruket i Jakobstad

Socialterapeuten säger att gränsen för när man provar på droger har suddats ut, det anser hen är skrämmande. Ungdomar och föräldrar pratar för lite med varandra i dagens läge och man kan inte skylla droganvändningen endast på ungdomen, utan föräldrarna bör också tänka på hur de upp-fostrar barnen och hur de ter sig hemma.

Drogmissbruket i Jakobstad har eskalerat för att staden är en hamnstad och man tar influenser västerifrån, säger arbetarna. Det finns även en stark språkbarriär mellan svenska och finska ungdomar. Droger är socialt accepterat bland ungdomarna. Den psykiska ohälsan har drastiskt ökat och därmed också drogmissbruket. Det är svårt att ta sig ur missbruket om man hamnat i det. De lyfter fram att det finns många kyrkliga samfund i Jakobstadsnejden och uppsökande ungdomsarbetare tror att ungdomar som växer upp i samfunden kan i ungdomsåren känna sig vilsna och göra revolt mot sitt samfund och börjar därför med droger. De yngre tar inte droger ensamma utan tillsammans med sina kompisar och grupptricket har stor inverkan på droganvändningen.

Socialhandledaren berättar att lagen försvårar arbetet med drogmissbrukare. Det framkommer att det är brist i lagen och finns ingen sluten avdelning för missbrukare och det försvårar arbetet. Klienterna hänvisas till Pixne kliniken i Malax om de är svenskspråkiga och det är det enda svenskspråkiga missbrukarhemmet i Finland. Det finns finskspråkiga missbrukarhem och dit sänder socialen klienter som pratar finska. Ofta hittar klienterna nya bekantskaper på missbrukarhemmen som gynnar dem när de kommer ut. Det är även dyrt att sända klienterna till missbrukarhemmen flera gånger. Socialhandledaren säger att:

”Tystnadsplikten försvårar vårt arbete eftersom vi inte kan diskutera klienterna med andra myndigheter ”

Detta leder till att klienten inte får den vård de behöver. Anledningen till att drogmissbruket har ökat i Jakobstad är för att ungdomar är uttråkade nämner socialhandledare på socialen i Jakobstad. Ungdomar sitter hemma och har tråkigt vilket leder till att de prövar på droger. Staden är så liten och det är lätt att få tag på droger. Socialhandledaren anser att det behövs ett ställe för ungdomar att umgås på i staden så de har någon gemensam plats att samlas på och umgås tillsammans. Socialhandledaren anser inte att drogmissbruket har något med religion att göra. Hen tycker att det är fel att skylla på kristna eftersom bland hans klienter finns några enstaka som är kristna och använder droger.

Polisen berättar att droganvändningen bland ungdomar i Jakobstad har ökat markant de senaste tre åren. De som börjar använda droger vet inte hur pass farliga de är, det framkommer även problem med droger i skolorna. Det är mera droganvändning bland ungdomar i Jakobstad än i den närliggande staden Karleby, anledningen är att det finns mer svenskspråkiga i Jakobstad och på grund av det kommer det influenser från Sverige och har kopplingarna dit. Drogerna finns överallt i staden, i varje kvarter hittar man någon som använder och ungdomarna vet var de får tag på drogerna. Drogförsäljningen sker öppet på dagen också. Polisen i Jakobstad har ingen speciell person som arbetar med drogmissbrukare, utan det finns en grupp i Karleby som försöker få fast langare. Polisen berättar att anledningen till varför drogmissbruket har ökat i samhället är för att människor mår dåligt. I de fall där föräldrarna börjar försvara sitt barn när polisen kommer hem med personen och den är påverkad av droger, går det ofta dåligt för barnet nämner polisen. Redan från tidig ålder kan man se mönster på personer som senare eventuellt kan hamna i drogträsket, det syns t.ex. genom trimmade mopeder och att man kör utan lampor och bromsar. Polisen säger att:

” Största anledningen till att ungdomar börjar med droger är att föräldrarna pratar för lite med sina barn eftersom de är upptagna med så mycket annat så de ger inte tillräckligt mycket tid för sina barn ”

Vid jousen syns inte cannabisanvändarna så länge de inte tar en överdos. Det har blivit vanligare att patienter inte blåser några promille utan istället tas drogtest direkt och då visar det positivt. Om patienten blandar droger och alkohol är det ofta ett sätt att försöka ta självmord men de ringer ofta själv till ambulansen och berättar vad de tagit och förs till jousen. Det utreds som självmordsförsök. Om en patient tagit överdos kan det ges antidot för att minska

smärtorna. Droger är lättillgängliga och därför har det blivit vanligare i samhället. Det har även skett en enorm attitydförändring, varifrån den har kommit vet ingen. Sjukskötaren berättar att:

” Droger är också ett symptom på att samhället och ungdomar mår dåligt, sämre än de har mått tidigare ”

För ungdomarna är det viktigt att hitta en värdefull fritid, närvarande föräldrar, hemkomst-tider samt en vettig fritidssysselsättning, eftersom samhället kräver det idag annars får man för mycket influenser utifrån. Arbetet på jouren är en osäkert när man arbetar med droger, de måste ta emot varenda patient och där finns hela tiden vakter tillgängliga. Hela jouren är utrustad för de aggressiva patienterna, det finns alltid ett hot, men de har alarmknappar som de använder. Drogmissbrukare är så oberäknliga. Det senaste året har drogmissbrukare ökat bland patienterna och under hösten 2017 har det ökat drastiskt. Det finns inte tillräckligt med vård för drogmissbrukare i samhället, det skulle behövas ett vårdhem som skulle vara specifikt för dem. Drogmissbruk finns i alla kretsar i Jakobstad.

7.7 Anhörig berättar

Personen som deltar i intervjun har ett syskon som använder droger. Hen berättar att de hade misstänkt att personen använder droger och drogmissbrukaren blev arg och irriterad för minsta lilla sak och när de tog upp saken till diskussion berättar drogmissbrukaren själv att hen använder droger. När det kom fram att drogmissbrukaren använder droger var det en besvikelse för hens familj men även väntat.

Drogmissbrukaren började med cannabis men övergick sedan till andra droger. Hen har själv sagt till den anhörige att hen aldrig har injicerat men den anhörige säger att man börjar sluta lita på drogmissbrukaren med tiden. Istället för att injicera amfetamin så rullar man in amfetaminet i tobakspapper och sväljer hela rullen nämner drogmissbrukaren till den anhörige. Drogmissbrukaren har aldrig sagt varför hen började använda droger men den anhörige miss-tänker att det kan bero på något ångestrelaterat som drogmissbrukaren varit med om. Det var

efter en stor omställning för drogmissbrukaren som hen började använda droger och då började hen även gå till mentalvårdsbyrån. Drogmissbrukaren gick till mentalvårdsbyrån en tid men mentalvårdsbyrån ansåg att hen var tillräckligt frisk så att hen inte behöver ha vård där och då var det lätt för drogmissbrukaren att börja använda droger på nytt.

Den anhörige berättar att drogmissbrukaren alltid har varit lite annorlunda, men i drogvärlden är man alltid accepterad hur man än är, då var det lätt för drogmissbrukaren att börja umgås med sådana människor som använder droger. Den anhörige anser att det inte finns tillräckligt med vård för drogmissbrukare, hen saknar den långvariga vården. Den anhörige säger att:

”det finns ingen plats för drogmissbrukare, de skickas från ställe till ställe. Drogmissbrukare vill sällan ha vård när de mår som sämst och det är då de behöver få vård.”

Den anhörige berättar att drogmissbrukaren hotat med att ta självmord och tog en överdos med tabletter. Drogmissbrukaren blev då skickad till Roparnäs, en anstalt i Vasa men de sände hem hen tillbaka. Hen var aggressiv och hotfull hemma, men ingen ville ta hen till vård fastän hen försökte själv. Drogmissbrukaren har varit drogfri i perioder, men det finns saker som har gjort att hen börjat igen som t.ex. senast tog hens kompis livet av sig och det blev för jobbigt för drogmissbrukaren och då började hen använda droger igen. Drogmissbrukarens familj försöker hjälpa på alla olika sätt ~~som de kan~~ men ger upp hoppet när inte något hjälper säger den anhörige. Drogmissbrukaren går regelbundet till mentalvårdsbyrån vilket den anhörige är nöjd med. Det värsta med att vara anhörig är att stå bredvid och se att det går dåligt för sitt syskon. Fastän man är utbildad inom området vet man ändå inte vad man kan göra som anhörig. Den anhörige anser att man inte får något professionellt stöd. Den anhörige berättar att det är lätt att få tag i droger och att drogmissbrukaren hämtat droger från Sverige. På vintern när det inte är möjligt att odla cannabis ~~ute~~, gömmer man odlingarna inomhus och importerar cannabis från Sverige eller från andra ställen.

Den anhörige tycker att på senaste tiden har samhället börjat ta tag i droganvändningen i staden och börjat informera ungdomar om hur farligt droger är och att det är inget man ska pröva på. Den anhörige anser att det inte har någon betydelse om man är kristen eller inte,

utan hen tror att egna personligheten spelar roll på om man börjar använda sig av droger eller inte. Hen anser också att många skyller gärna på de kristna för att ha en orsak till drogmissbruket. Drogmissbrukarens skulder är inte drogskulder, men de finns också hen har skulder efter situationer som har hänt när hen har varit drogpåverkad. Som anhörig är man ständigt orolig och den anhörige mår sämre över att veta att hens mamma och pappa inte kan slappna av utan mår ständigt dåligt.

Den anhörige anser att man behöver ge mera feedback till vården, eftersom man inte får det stöd som behövs. Det behövs även stöd för anhöriga. Den anhörige berättar att drogmissbruket inte har någon koppling till uppfostran. Det finns en stor skam över att någon nära som börjar använda droger, man börjar tro att man själv har gjort något fel. Den anhörige poängterar att det borde finnas vård när drogmissbrukarna behöver vård, man kan inte vänta tills de själva vill ha vård. Drogmissbrukarens pappa finns ständigt där för drogmissbrukaren och den anhörige säger att det borde finnas någon sådan plats för drogmissbrukare. Drogmissbrukaren har sagt till den anhörige att hen inte vill till Pixne kliniken eftersom man får mera drogkontakter där. Lapua kliniken har också varit ett alternativ men svenska har varit hens starkare språk och där går allt på finska så därför känner hen inte sig bekväm med att fara dit på vård. Good Foundation i Sverige har även varit ett alternativ angående vård men drogmissbrukaren har svårt för förändringar och att flytta bort från hemtrakten är väldigt jobbigt för drogmissbrukaren och därför har hen inte något vårdhem för tillfället.

7.8 Ungdomar som kommer i kontakt med droger

Tre ungdomar som kommer i kontakt med droger berättar om situationen. Den första ungdomen berättar att hen kommer i kontakt med marijuana, både i kompiskretsar och i utelivet. Hen säger även att hen vet att det finns tyngre droger med i bilden, men det är marijuana som syns mest. Ungdomen tycker att drogsituationen är ohållbar i Jakobstad samt att samhället förhåller sig dåligt mot droger. Hen berättar av egen erfarenhet

” I västvärlden är droger lika med alkohol, där röker man på lika mycket som man dricker en öl och det är ingen skillnad på alkohol och droger. Det håller på att bli likadant i Jakobstad, gränser suddas ut.”

Den andra ungdomen som intervjuades berättar att hen kommer i kontakt med gräs (gräs är ett uttryck som man använder istället för cannabis) och ecstasy. Hen säger att kompisarna använder och att drogerna är lättillgängliga. Hen säger samma som den föregående ungdomen angående drogsituationen i Jakobstad, hen vet att det är dåligt men vad kan man göra åt situationen? Hen tyckte även att samhället borde göra något åt saken för nu märks det att de står rådlösa.

Den tredje ungdomen som vi intervjuade har använt tyngre droger i flera år och är nu på behandlingshem för sitt missbruk. Hen berättar att droger alltid har funnits och kommer alltid att finnas i Jakobstad. Den drog man vill ha får man lätt tag på. Hen säger att gränser för att prova på cannabis har sjunkit och hen anser att cannabis är bättre än att använda alkohol. Ungdomen tycker att skolor borde ta upp droger i undervisningen, för nu väljer skolorna bort drogundervisningen och agerar som att det inte fanns ett drogproblem i Jakobstad. Hen säger att det är därför drogsituationen i Jakobstad ser ut som den gör. Personen valde att inte dela med sig allt hen visste på grund av personliga skäl.

8 Sammanfattning och slutdiskussion

I detta kapitel kommer vi att diskutera arbetet vi skrivit. Det framkommer även egna åsikter och tankar kring arbetet i sin helhet. Undersökningens resultat samt kritisk granskning finns även med i detta kapitel. Syftet med arbetet var att undersöka drogmissbruket bland ungdomar i Jakobstad ur tre olika perspektiv. Tanken med arbetet var att jämföra myndigheters, en anhörigs och ungdomars åsikter om drogmissbruket i Jakobstad. Vi valde detta ämne eftersom det är väldigt aktuellt med drogmissbruket i Jakobstad samt att ämnet intresserar oss. Vi tycker själva att drogsituationen är ohållbar i staden och därför ville vi undersöka saken och se om respondenterna är av samma åsikt. Under skrivandets gång har vi ansett att temat var rätt och många har påpekat att det är ett intressant samt ett aktuellt och viktigt ämne att skriva om. Det glädjer oss att höra och vi är glad över valet av tema. Arbetet har varit roligt och intressant att skriva om eftersom det är aktuellt och givande.

Teoridelen i arbetet var utmanande att skriva eftersom det finns mycket fakta om droger och ungdomar. Det var svårt att välja hur mycket som behövde vara med för att läsaren skall förstå undersökningen. Vi valde att skriva fakta om ungdomar och droger för att undersökningen handlar om dessa ämnen och vi anser att den kännedomen behöver läsaren för att förstå undersökningen. I faktadelen om ungdomar och droger framkommer det att tillgången till drogerna och samhällets syn på droger påverkar om ungdomen börjar använda droger eller inte. Undersökningen var givande och intressant. Myndigheterna var villiga att ställa upp på intervjuer och hjälpa oss i arbetet, vilket vi är väldigt glada över och vi fick en bred bild av drogsituationen i Jakobstad. Det var lite utmanande att hitta ungdomar som ville ställa upp och dela med sig av informationen men vi hittade några och var nöjda med resultatet. Den anhörige som berättar om situationen var även viktig att ha med i arbetet anser vi eftersom hen visste mycket om drogsituationen och vi fick en fördjupad syn på situationen.

Från nyhetsrapporterna kan man konstatera, att i Jakobstad är det väldigt många som använder droger. Drogen som man använder mest är cannabis och det framkommer att ungdomar ur alla religioner och kulturer använder droger. Föräldrarna borde ha mera kunskap om ungdomskulturen och om vad deras ungdomar gör. Inställningen till droger har blivit positivare bland elever i högstadieskolor i Jakobstad och dess omnejd. Ungdomsbrottsligheten är värst i Jakobstad vilket beror mycket på droganvändningen och för att ungdomarna mår dåligt. Det är lätt att få tag på droger i Jakobstad. Det framkommer även att polisen borde ta fast de större langarna istället för de små eftersom ifall de inte får fast de större langarna så blir det inget slut på missbrukandet av droger. I nyhetsrapporterna framkommer även att kristna har börjat använda droger och många funderar varför de har börjat använda droger. I undersökningen framkommer även fakta om det eftersom många respondenter har tangerat ämnet.

8.1 Undersökningens resultat

Resultatet från undersökningen tyder på att ungdomar i Jakobstad mår dåligt. Utbudet av aktiviteter och dylikt för ungdomar är bristfälliga i staden och därför tror vi att många börjar

med droger för att få spänning i vardagen. Gränsen mellan tobaksrökning och droger har suddats ut vilket gör att ungdomarna tror att det inte är lika farligt att röka droger som att röka vanlig tobak. Grannlandet har påverkar oss på flera sätt som t.ex. språket som vi delar. Snuslangning har länge varit populär och därför tror vi att tröskeln har blivit lägre för att börja långa droger därifrån.

Undersökningen började med intervjuer med myndigheter. Några saker kom tydligt fram som de alla myndigheterna var överens om. Dessa saker var att föräldrar pratar för lite med sina ungdomar samt att gränser mellan att röka droger och röka vanlig tobak har suddats ut, ungdomar förstår inte hur allvarliga droger är. Droger är väldigt lättillgängliga och därför är det många fler som använder droger nu än det var tidigare. Flera poängterade även att droger är ett tecken på att samhället mår dåligt. Tystnadsplikten och lagen kommer emot i arbetet med drogmissbrukare och därför är det svårt att göra något åt saken. Det kom tydligt fram att det finns för lite vård på svenska för drogmissbrukare och det önskar man att skulle bli bättre. Vi tar även influenser västerifrån och i Jakobstad pratar de flesta svenska, vilket förbättrar kontakten till Sverige och att importera droger därifrån blir enklare.

Resultat från undersökningen av ungdomar som kommer i kontakt med droger kan man konstatera att droger är lättillgängliga i Jakobstad samt att den drog man vill ha får man också lätt tag på i staden. Vi märkte under undersökningen att ungdomarna tillbakahöll information som de inte ville dela med sig av. Ungdomarna tyckte i princip samma som myndigheterna om att samhället förhåller sig dåligt mot drogmissbruk och något borde göras. Alla säger att något borde göras men ingen visste hur man skulle ta tag i problemet. Ungdomarnas syn på droger är väldigt liberal och de anser att cannabis är ett bättre alternativ än att dricka alkohol. Det är en faktor som påverkar drogmissbruket i staden. Flera av ungdomarna påpekade att droginformation i skolor borde bli bättre, så ungdomar får reda på vad droger är och hur farliga det är.

8.2 Kritisk granskning

Vi valde att skriva om drogmissbruk bland ungdomar i Jakobstad eftersom temat är aktuellt samt att det intresserar oss. Det har varit ett lätt ämne att studera eftersom ämnet intresserar oss och det har vi haft som fördel genom hela arbetet. Teoridelen är vi nöjda med men det har varit lite svårt att begränsa teorin till det som läsaren behöver ha kännedom om för att förstå arbetet. Ungdomskulturer samt ungdomars beteende var prövande att skriva om, eftersom alla ungdomar beter sig olika samt att veta hur långt tillbaka i tiden vi skulle forska om. Det har varit svårt att hitta fakta om den tidigare droganvändningen tidigare i Jakobstad och därför valde vi att basera fakta på artiklar ur en lokal tidning.

Undersökningen gick bra och intervjuerna var intressanta och vi fick en bra inblick i drogmissbruket i Jakobstad. En kvalitativ undersökning var rätt alternativ för oss, inser vi nu eftersom vi fick mer information av intervjuerna än vad vi skulle ha fått ur enkäter. Respondenternas svar i intervjuerna kändes ärliga. Därför fick vi en mer omfattande intervju än vi trodde. Respondenterna visade intresse för ämnet och påpekade att ämnet är aktuellt samt intressant och därför var de villiga att ge oss den information vi behövde. Det var utmanande att intervjua ungdomar som kommer i kontakt med droger eftersom man märkte på dem att de undanhöll information och ville inte berätta allt de visste. Det var även svårt att få tag på ungdomar som vill dela med sig av informationen vi ville veta mera om. Detta kan bero på att ungdomarna är rädda själv att deras personliga situation skall identifieras.

Litteraturförteckning

Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R. & Vilén, M., 2007. Ungdomstiden. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.

Axén, M., 2010. Från elvis till emo – ungdomskulturer 1950 – 2010. Lund: BTJ förlag/ BTJ Sverige AB.

Brydolf, J., 2017. Läkemedel vid sömnsvårigheter. [Online] <https://www.1177.se/Fakta-och-rad/Rad-om-lakemedel/Lakemedel-vid-somnsvarigheter/> [hämtat: 4.10.2017]

Cannabishjälpen, 2013. Cannabispsykos. [Online] <http://cannabishjalpen.se/node/399> [hämtat: 12.12.2017]

Droginformation, u.å. Vad är alkohol och droger egentligen? [Online] <https://www.droginformation.nu/vad-ar-droger-egentligen/> [hämtat: 5.10.2017]

Enlund, P., 2015. Fler använder Cannabis i Jakobstad. [Online] <https://svenska.yle.fi/artikel/2015/10/08/fler-anvander-cannabis-i-jakobstad> [hämtat: 9.10.2017]

Erling, A., & Hwang, P., 2001. Ungdomspsykologi – utveckling och livsvillkor. Stockholm: Natur och Kultur.

Franch, J., & Nylander, I., 2015. Beroendemedicin. Lund: Studentlitteratur AB.

Granroth, A., 2015. Drogerna finns överallt i Finland. [Online] <https://svenska.yle.fi/artikel/2015/01/21/drogerna-finns-overallt-i-finland> [hämtat: 5.10.2017]

Grönh, C., Lång, L & Ekholm, M., 2016. Ungdomsbrottslighet: Jakobstad värst i Svenskfinland. [Online] <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/09/27/ungdomsbrottslighet-jakobstad-varst-i-svenskfinland> [hämtat: 9.10.2017]

Hakkarainen, P., Tigerstedt, C., Tammi, T., 2017. Dual-track drug policy: Normalization of the drug problem in Finland. Alcohol and Drug Research Group, National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES), Helsinki, Finland. 14(6), 543 – 558.

Hietalahti, A., 2005. Buprenorfin som berusningsmedel. [Online] <https://www.paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/lakemedel/buprenorfin-som-berusningsmedel> [hämtat: 4.10.2017]

Holopainen, A., 2005. Blandmissbruk. [Online] <https://www.paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/droger-lakemedel-och-ovriga-beroenden/blandmissbruk> [hämtat: 12.12.2017]

Home I., & Solvang, B., 1991. Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder. Lund: Studentlitteratur.

Hongell, J., Attityden till droger oroar. Österbottens tidning. 29.9.2017, s. 3.

Knudsen, K., 2017. Intoxikation och missbruk – bensodiazepiner. [Online] <http://www.internetmedicin.se/page.aspx?id=1304> [hämtat: 4.10.2017]

Kvale S., 1997. Den kvalitativa forskningsintervjun. Danmark: Studentlitteratur.

Lalander, P. & Johansson, T., 2012. Ungdomsgrupper i teori och praktik. (4. Uppl.) Lund: Studentlitteratur AB.

Lillkvist, M., Vittnar om droghelvet i Jakobstad. Österbottens tidning. 14.10.2017, s. 6 – 7.

Nilsson, R., & Stening, P., 1981. Drogfri! – fakta om ungdomar och droger. Falun: Larson AB.

Nordegren, T. & Tunving, K., 1998. Droger A – Ö – en uppslagsbok om historia, effekter, behandling, preparatnamn, fackuttryck och drogslang. Borås: Centraltryckeriet.

Ramström, J., 1987. Tonåringar och droger – En bok för vuxna om tonårstid, hasch och alkohol. Stockholm: Folksam.

Sairanen, S., 2005. Amfetamin och andra stimulantia. [Online] <https://www.paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/droger-och-ovriga-beroenden/amfetamin-och-andra-stimulantia> [hämtat: 4.10.2017]

Vikman, K., 2016. Droganvändning bekymrar laestadianer i Jakobstad. [Online] <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/02/12/droganvandning-bekymrar-laestadianer-i-jakobstad> [hämtat: 9.10.2017]

Wramner, B., Pellmer, K. & Hellström, C., 2010. Beroende och droger – förekomst, effekter, förändringsmöjligheter. Lund: Studentlitteratur AB.